

Daens Vandaag

Tweemaandelijks tijdschrift van het Priester Daensfonds

XXV, 2, 1-4-2001

Waarde lezers,

Beste daensisten en sympathisanten,

Op 22 maart ll., bijna symbolisch bij het begin van een nieuwe lente, organiseerde het Priester Daensfonds een debatavond onder het thema: **Verzoening ? Amnestie ?** De mooie trouwzaal van het Aalsterse Stadhuis zat afgeladen vol met belangstellenden, uiteraard veel ouderen, maar toch opvallend veel personen van middelbare leeftijd. Bij de aanwezigen bevonden zich zowel oud-collaborateurs of kinderen ervan, als eminente gewezen weerstanders of familieleden van gedeporteerden, slachtoffers van het naziregime.

Het werd een boeiende en zeer leerzame avond. Het panel werd uitmuntend bezet door drie gedreven eerlijke en rijk gedocumenteerde persoonlijkheden, die elk van uit hun totaal verschillende invalshoek het probleem belichtten, dat anno 2001, meer dan 60 jaar na het einde van de gruwelijkste aller oorlogen, nog steeds om een, voor alle partijen, bevredigende oplossing vraagt. Met deze wil ik mevrouw Mia Doornaert, voorzitter van de Internationale Persbond, de heren Jan Debrouwere, marxist en Vlaming in hart en nieren, en Oswald Van Ooteghem oud-oostfronter, van harte bedanken voor hun sereen debat dat m.i. de eerste klanken van een harmonische vredesmelodie inhield !

De heer Bruno Huygebaert, bekend radiojournalist, modereerde het debat op perfecte wijze.

De vragen en tussenkomsten van enkele aanwezigen – zowel pro als contra – maakten mij evenwel duidelijk dat nog steeds zeer diepe meningsverschillen en latent gevoede haatgevoelens aanwezig blijven bij sommige rechtstreekse getroffen en aan beide kanten. Maar ik hoorde uit de zaal ook jongere en positief ingestelde replieken.

Als algemene slotsom kan ik stellen :

1. Wij wachten nog steeds (waarschijnlijk vergeefs) op de bekentenis van de fouten van de Belgische staat.
2. Individueel pardon (zie bijv. Russische en Vlaamse oud-strijders: **vergeven maar niet vergeten**) is al lang gebeurd op universele, humanistische en christelijke basis.
3. Wij zien uit naar de verdere moeizame, discrete, maar positieve gesprekken van de groep «**Voorwaarts** ».
4. Het is de taak van de levenden **de juiste en genuanceerde geschiedenis** van deze voor het Vlaamse volk bijzonder onzalige periode, aan de jeugd door te geven zodat de toekomstige geschiedschrijving geen overtrokken en éénzijdig gekleurd verhaal wordt.

Van op zijn afbeelding keek priester Daens ons aan en knikte dat wat we deden goed was. Waarvan akte.

Herman Slagmulder, voorzitter Priester Daensfonds

Daens Vandaag

Verantwoordelijke uitgever:

Herman Slagmulder
Boudewijnlaan 130, 9300 Aalst
/0 en 053 / 77 68 53

Hoofredactie:

Frans Van Campenhout
Loweidestraat 2, 1700 Dilbeek
/0 en 02 / 567 94 98

Opmaak:

Erik D'Hondt
Wijlstraat 35, 9320 Erembodegem
/0 en 053 / 77 44 97

Kernredactie:

Peter Dauwe, Wouter De Bruyne,
Erik D'Hondt, Herman Slagmulder,
Frans Van Campenhout en Emiel Van
Schuylenbergh.

Coördinatie publiciteit:

Emiel Van Schuylenbergh

* * *

Priester Daensfonds

Sociaal-culturele vereniging aange-
sloten bij het Overlegcentrum van
Vlaamse Verenigingen (OVV), bij de
Vlaamse Culturele Koepel (VCK) en
bij de Cultuurraad stad Aalst.

Maatschappelijke zetel:

Stadhuis, Grote Markt 3, 9300 Aalst

Correspondentie-adres:

Parklaan 30 bus 10
9300 Aalst
/0 en 053 / 77 40 12

e-post: info@daens.org

webstek: www.daens.org

Raad van Beheer:

Voorzitter

Herman Slagmulder

Ondervoorzitter

Willy De Turck

Secretaris

Luc Geeroms

Penningmeester

Emiel Van Schuylenbergh

Leden

Stephan Beeckman, Mieke De Schep-
per, Peter Dauwe, Wouter De Bruyne,
Erik D'Hondt, Luc D'Hondt, Rob
Librecht, Roel Temmerman, Frans Van
Campenhout, Karel Van den Bossche,
Machteld Van de Perre, Louis Van Roy
en Ghis Willems.

Lidmaatschap van het Priester Daensfonds:

Jaarlijkse bijdrage: 500 BEF

Scholieren en studenten: 250 BEF

Ereleden: 1.000 BEF

Beschermende leden: 2.000 BEF

Rekeningnummer: 432 -5245521-01

* * *

Kaftontwerp: Erik D'Hondt

PRIESTER DAENS - STEUNFONDS VOOR DE IJZERTOREN

Ondanks de onverschilligheid en zelfs vijandigheid van sommige Vlamingen, zet het Priester Daensfonds zijn actie voort voor de museale invulling van de IJzertoren, het officieel erkende memoriaal van de Vlaamse Beweging.

Stortingen kunnen gebeuren op:

KBC 474-3100521-50 of GKR 068-2174746-33

of BBL 380-0043653-74

van Bedevaart naar de Graven aan de IJzer vzw, IJzerdijk 49, 8600 Diksmuide, met vermelding 'Pr. Daens steunfonds'

Giften van 1.000 fr. en meer zijn fiscaal aftrekbaar.

Via het Priester Daensfonds ontving Bedevaart naar de Graven aan de IJzer vzw reeds de som van **413.572 fr.**

Herman Valgaeren, Mol	1.000 fr.
Jozef De Smet, Aalst	2.000 fr.
Tony Derde, Aalst	1.000 fr.
Frans Van Campenhout, Dilbeek	1.000 fr.
Emiel Van Schuylenbergh, Aalst	1.000 fr.
Herman Slagmulder, Aalst	5.000 fr.
Erik D'Hondt, Erembodegem	1.000 fr.
Fam. Slagmulder-Van de Waeter, Erembodegem	1.000 fr.
Wilfried Dhondt, Ninove	1.000 fr.
Herwig Sonck, Denderleeuw	1.000 fr.
Richard De Grom, Welle	1.000 fr.
Vlaamse Kring "Land van Aelst", Aalst	10.000 fr.
Hedwig Keymeulen, Aalst	1.000 fr.
Augustin Daelemans, Aalst	1.000 fr.
Yves Grysolle, Aalst	1.000 fr.
Roel Temmerman, Aalst	1.000 fr.
Ben Boelens, Ninove	1.000 fr.
Luk D'Hondt, Erembodegem	1.000 fr.
Priester Daensfonds, Aalst	80.000 fr.
Wouter De Bruyne, Aalst	1.000 fr.
Gemeentebestuur Ninove	42.882 fr.
Gemeentebestuur Denderleeuw	20.180 fr.
Gemeentebestuur Wortegem-Petegem	37.836 fr.
Gemeentebestuur Haaltert	21.444 fr.
Esther De Coster-Caudron, Aalst	1.000 fr.
J. Cosyn, Aalst	1.500 fr.
VTB-VAB afd. Haaltert	1.000 fr.
Verbond Christelijke Mutualiteiten, Aalst	6.230 fr.
Dries De Schepper, Evergem	3.000 fr.
Vlaams Neutraal Ziekenfonds, Aalst	10.000 fr.
Hector Coppens, Mere	1.000 fr.
Geert Mallefroy, Burst	1.000 fr.
Godelieve Jansegers, Mere	1.000 fr.
Albert D'Hoker, Erpe-Mere	1.000 fr.
Paulette Looze, Erpe-Mere	500 fr.
Vlaams Blok, Erpe-Mere	1.000 fr.
Vlaamse Volksbeweging, Erpe-Mere	2.000 fr.
Davidsonfonds, Erpe-Mere	2.000 fr.
Vlaams Centrum "Hof ten Daele", Mere	3.000 fr.
Vlaamse Kring "Piet Heymans", Moorsel	20.000 fr.
Jozef Philips, Aalst	5.000 fr.
Hilaire Lievens, Aalst	2.000 fr.
André Bogaert, Aalst	1.000 fr.
Arnold Vandeperre, Meldert	1.000 fr.
Vlaamse Volksbeweging, afd. Aalst	10.000 fr.
11 juli-komitee, Aalst	10.000 fr.
Jean Van der Weeën, Denderleeuw	1.000 fr.
Vriendenkring "Snellaert"	2.000 fr.
Vlaams Verbond Voor Gepensioneerden, Aalst	5.000 fr.
F.J. Verdoodt, Erembodegem	2.000 fr.
Luc Willems, Aalst	2.000 fr.
Van den Eeckhautfonds, Lede	50.000 fr.
M. De Kegel, Kerksken	1.000 fr.
Zakenkantoor Martens-De Kegel, Ninove	2.000 fr.
Herwig Agneessens, Denderleeuw	1.000 fr.
Jan Caudron, Erpe	1.000 fr.
Vriendenkring "Snel-Pede"	2.000 fr.
F. Van Orshoven, Aalst	1.000 fr.
Herman Van Bever-Schutyser, Nieuwerkerken	1.000 fr.
Heemkundige Kring, Haaltert	2.000 fr.
J. Sallet, Aalst	1.000 fr.
Denaeyer-Goubert, Aalst	1.000 fr.
R. De Cock, Joriscantorij, Aalst	2.000 fr.
Jozef Liebaut, Aalst	1.000 fr.
Erik Hendrickx, Aalst	5.000 fr.
Prof. Hugo De Schepper, Maalden (NL)	1.000 fr.
Vlaamse Kring "Terjoden" en VAB Erembodegem-Terjoden	10.000 fr.

DAENSDAG 2001

ZATERDAG 16 JUNI 2001

- 17 u.30 EUCHARISITIEVIERING in de Sint-Martinuskerk
Homilie door pastoor-deken Johan De Baere
Muzikale omlijsting door "Canticorum Jubilo" o.l.v. Frederik Meireson
Organist: Kristiaan Van Ingelgem
Uitreiking gedachtenisprentje tijdens de offergang
- 18 u.30 RECEPTIE naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van het P.D.F.
in de refter Technisch Instituut "Dames van Maria" (vlakbij C.C. De Werf)
Iedereen welkom!
- 20 u.00 TONEEL "Daens" door de toneelgroep "Nieuw Leven" (Aalst) in de
kleine theaterzaal -1 C.C. De Werf
Auteur: Gaston Van der Gucht
Regie: Ulrich D'Haese
Inkom: 250 BEF (kansapas: 50 BEF)
Voorverkoop: 200 BEF

ZONDAG 17 JUNI 2001

- 10 u.00 HULDE AAN HET DAENSMONUMENT op de Werf
Korte toespraak door Ghisleen Willems, beheerder P.D.F.
Fanfare "De Terjodenaren"
Vlaggenspel Alkuone
Bloemenhulde
- OPTOCHT naar de Grote Markt
- 10 u.45 ACADEMISCHE ZITTING in de Trouwzaal van het Stadhuis
Welkomstwoord door Herman Slagmulder, voorzitter P.D.F.
Voorstelling Daensprijs 2002 door Willy De Turck, o/voorzitter P.D.F.
Gastpreker: Willy Kuijpers
Poëzie en bindteksten: Elia Vermeulen
- 12 u.30 FEESTMAAL in de refter Technisch Instituut "Dames van Maria"
Leden en vrienden van het Priester Daensfonds kunnen ook
deelnemen aan het feestmaal.
Menu: Zalmsalade
Keuze uit: Tarbot in mousselinesaus
of Tournedos met groene peper
Koffie met gebak
3 glazen wijn naar keuze
- Prijs 500 BEF
- Gelieve dit mede te delen aan: Emiel Van Schuylenbergh
tel. & fax: 053 / 77 40 12

Dat het onderwerp ‘Amnestie? Verzoening?’ nog heel wat mensen aanspreekt, bewijst de opkomst in de Trouwzaal van het Aalsterse Stadhuis op donderdag avond 22 maart. Meer dan honderd aanwezigen volgden de uiteenzettingen van het panel en stelden daarna vragen.

Het panel – Mia Doornaert van het dagblad *De Standaard*; Jan Debrouwere, verzetsman en oud-communist en Oswald Van Ooteghem, oud-oostfrontstrijder – was het er mee eens dat in alle kringen van de samenleving

Amnestie? Verzoening?

mensen gecollaboreerd hebben en dat het dus onjuist is de collaboratie te herleiden tot het Vlaams-nationalisme, dat de economische collaboratie achteraf nagenoeg niet gestraft werd en dat binnen de collaboratie heel wat mensen te goeder trouw hebben gehandeld. Mia Doornaert maakte een onderscheid tussen idealistische collaborateurs en ideologische collaborateurs. De eerste werden gedreven door godsdienstige (Rome of Moskou), Vlaamse en anti-Belgische of sociale motieven en geloofden of wilden geloven dat een aanwezigheidspolitiek of een politiek van het minste kwaad in de gegeven omstandigheden de meest realistische was.

Ze kon evenwel geen begrip opbrengen voor de ideologische collaborateurs die bewust de leer van het nationaal-socialisme hadden aanvaard en vanuit die leer zich schuldig hebben gemaakt aan discriminatie, verdruk-

king en zelfs verklikking en moord. Dat na de oorlog de Vlaamse Beweging dat onderscheid niet heeft gemaakt en dat bepaalde kringen ook die ideologische en misdadige vorm van collaboratie hebben goedgekeurd, vindt ze onaanvaardbaar en een smet op het Vlaamse blazoen. Meteen wordt het imago van de Vlaamse Beweging in België en van Vlaanderen in het buitenland geassocieerd met de excessen van het nazisme en onherstelbare schade toegebracht.

Ook Jan Debrouwere noemde de collaboratie een zware belasting voor Vlaanderen. Hij constateerde dat collaborateurs en verzetslui niet op dezelfde lijn zitten, wat onder meer een paar jaar geleden duidelijk is geworden uit de reacties op het wetsontwerp Suykerbuyk. Hij gaf toe dat ook binnen het verzet en tijdens de repressie misdaden zijn gepleegd en sloot aan bij de oproep van Frans-Jos Verdoodt op de recente IJzerbedevaart voor een historisch pardon, zowel van de kant van het verzet als van de collaborateurs.

In de christelijke traditie is vergeffenis alleen maar mogelijk als men spijt betoont over de gemaakte fouten. Verzoening betekent niet dat men de eigen fouten of die van de tegenpartij goedkeurt, maar wel dat men erkent zich vergist te hebben. Maar niet iedereen was het erover eens welke daden als fout moeten worden bestempeld. Oswald Van Ooteghem, die voorheen al omstandig het klimaat en de motieven had geschetst waardoor vele jonge Vlamingen in de collaboratie terecht waren gekomen, vond dat de Vlaamse oostfrontstrijders onrechtvaardig gestraft werden na de oorlog. Op basis van wetten die op het moment van de feiten niet van kracht waren of bij de betrokkenen niet konden bekend zijn.

Een stap in de richting van verzoening is alleen mogelijk via een open debat, waarbij iedere groep afstand neemt van zijn eigen gelijk en bereid is te luisteren naar de argumentatie van de anderen. Dat zo'n verzoening bij velen nog niet direct realiseerbaar is, bewees de discussie tijdens de vraagstelling. Gelukkig wist moderator Bruno Huygebaert de gesprekken in goede banen te leiden.

F.V.C.

Uitgelezen: Zoon van een »foute« Vlaming

Er is over collaboratie en repressie al een bibliotheek volgeschreven. Toch is Vlaanderen in deze materie nog niet in het reine met zichzelf. Woorden als amnestie en verzoening roepen nog altijd controverse en weerstand op. Sereniteit en zelfkritiek zijn soms ver te zoek. Bovendien worden alle vormen van collaboratie op één hoop gegooid. Alsof de onderwijzer die flamingant was en de argeloze jongen die uit overtuiging de bolsjewieken ging bevechten hetzelfde etiket verdienen als de klik die zich door de samenwerking met de bezetter rijk speelde of door verraad wraak nam op hun buurman of jood.

Actuele historische studies kijken van op afstand en zien een bredere horizon. Maar ook persoonlijke ervaringen kunnen relevant zijn. Zoals die van jonge mensen. Die zien oorlog en repressie immers met andere ogen dan volwassenen. Zo ook Adriaan Verhulst, professor-emeritus van de RUG in zijn boek "Zoon van een »foute« Vlaming", waarin hij probeert zijn vader te begrijpen, maar vaak in het duister tast over diens motieven. Zijn Nederlandse moeder was intelligent, anti-militaristisch en protestants en had een hekel aan uniformen. Nooit week ze van die lijn af. Zijn vader was een zoeker, ac-

tivist en sympathisant van de Frontpartij, dan weer christelijk-communistisch geïnspireerd. In de 2de Wereldoorlog stapte hij resoluut in de collaboratie, een raadsel voor zoon Adriaan die de oorlog ervaarde als een vreemde opwinding. Intussen kwam de jonge Adriaan op het atheneum terecht. Over de politieke houding van zijn leraars oordeelt hij genuanceerd en zonder vooroordeel. De periode van vaders proces, veroordeling en gevangenschap was dankzij moeder niet ongelukkig. Toch blijft de figuur van de vader een paradox. En in zijn schaduw blijven vele vragen hangen. Verhulst rondt zijn werk af met enkele beschouwingen over zijn voorzitterschap van het Willemsfonds en de BRT en de pijnlijke afwikkeling van zijn kandidatuur als senator. Die gunnen ons een glimp in de partijcenakels waarin woorden als fraai en loyaal niet passen. Adriaan Verhulst schreef een moedig en sereen boek waarin niet alle vragen zijn opgelost maar dat beantwoordt aan de eisen die de Romeinse historicus Tacitus aan zijn werk stelde, eisen die geen plaats laten voor partijdigheid of wrok.

Wouter De Bruyne

Uit *Vlamingen in de wereld*, nr. 33 jan-feb-ma 2001

Zoon van een »foute« Vlaming, Adriaan Verhulst
Uitg. Pelckmans/Kapellen 140 pagina's - 550 BEF

Op **maandag 28 mei** om 20 uur organiseert het IJzerbedevaartcomité met medewerking van het Priester Daensfonds:

VREDESCONCERT "Ten Vrede" in het Cultureel Centrum De Werf te Aalst

Met optreden van o.a. Stef Bos, Jo Lemaire, Wigbert, Martine Jonckheere, Jan Dewilde, e.a. Regie: Eric Wauters

Kaarten 450 BEF (in voorverkoop 400 BEF)

Leden van het Priester Daensfonds: 300 BEF

Tel.: 053 / 77 44 97 of 053 / 77 40 12

De Brusselse Welzijnsraad (BWR) is 25 jaar jong. Naar aanleiding hiervan had onze medewerker een gesprek met. Reej Masschelein (20 jaar coördinator), Hendrik Van den Busche (huidig coördinator) en Chris Blockerije (stafmedewerkster).

Hoe is dat, werken aan welzijn in de hoofdstad?

De BWR is ontstaan en gegroeid uit noodzaak, vanuit het Eerste Congres van Brusselse Vlamingen. Er is behoefte in het welzijnsveld

Welzijn in Brussel

aan samenspraak en afstemming. Komt daar in Brussel ook de factor bij dat samenwerking nodig is om iets te bereiken.

De BWR is altijd een overtuigd voorstander geweest van interdisciplinair werken, de tussenschotten zijn nefast voor de gebruikers.

Is er een Franstalige tegenhanger van de BWR?

Eigenlijk niet, als je kijkt naar de functies die wij opnemen. Een Franstalig welzijnszakboekje is er bijv. niet. Overleg is er veel minder uitgesproken. De dynamiek van de BWR valt ook op langs Franstalige zijde. Zo zijn er een aantal bicommunautaire diensten die zich aangesproken voelen en lid geworden zijn van de BWR. Ze zijn welkom.

Projectmatig werken is zowat een rode draad?

Veel vernieuwingen in het Vlaamse welzijnsbeleid zijn gegroeid in Brussel. Het is hier hoofdstedelijker dan in Antwerpen, met al wat dit aan uitdagingen met zich meebrengt, bijv. op gebied van minderheden, drugs, AIDS... We zijn gedwongen om na te denken over aangepaste formules. In die zin zijn we een voorpost, nemen we een brugfunctie op. Een spijtige vaststelling is dat modelprojecten niet altijd overeind blijven als het tot een structurering komt. Zo blijkt dat het zorgwonen voor AIDS-patiënten in het geherstructureerde AIDS-beleid niet mee gehonoreerd wordt vanuit de Vlaamse Gemeenschap, ondanks de jarenlange steun van de V.G.C.

Markant is de quasi-afwezigheid van de OCMW-werkers in de BWR-werking.

Elementen die een rol spelen zijn vooreerst

de enorme overbelasting van de Brusselse OCMW's – daar werken is echt een hondenjob, ongeacht de taalrol – maar zeker ook de verschillende cultuur van Frans- en Nederlandstaligen. Langs Franstalige zijde is de belangstelling voor intersectoraal overleg veel geringer. In de minderheidspositie waarin het Vlaamse welzijns- en gezondheidswerk zich bevindt, is dit een moeilijke situatie. Niet dat de behoefte er niet is. Zij krijgen gewoon geen ruimte van hun werkgever om deel te nemen aan BWR-activiteiten. Er is wel een goede relatie met een aantal individuele OCMW-secretarissen en maatschappelijke werkers.

Andere cultuur?

Dat is toch wel zo, de Romaanse tegenover de Angelsaksische benadering. We merken dat ook in het gemeenschappelijk overleg dat er is voor een aantal materies, zoals bijv. het middelengebruik.

De hulpverlening gebeurt langs Franstalige kant meer in veel lossere entiteiten. Er wordt meer gespecialiseerd gewerkt, ook in de OCMW's. Men spreekt soms over de "19 baronieën", dit geldt niet alleen voor de Brusselse gemeentebesturen, maar is evenzeer van toepassing op de OCMW's. Ook in de gezondheidszorg ligt de nadruk meer op de gespecialiseerde zorg rond een persoon, terwijl bij ons meer de mens in zijn omgeving bekeken wordt. De eerstelijns krijgt meer aandacht. Langs Franstalige kant werkt men toe naar "all-in"-pakketten, langs Vlaamse kant wordt veel verwacht van overleg en samenwerking tussen een diversiteit van diensten. Tot een synthese komen tussen deze twee benaderingen betekent een enorme kracht, in die zin heeft Brussel veel potenties, maar in de praktijk is het moeilijk werken.

Langs Vlaamse kant zien we bovendien dat beleidsvoorbereidingen al te vaak louter vanuit het Franse denkpatroon vertrekken. We worden over het hoofd gezien. Slechts het laatste moment, als alles afgerond is, moet dan de toepassing langs Vlaamse kant bekeken worden. Veel beter zou zijn als hiermee van in de beginfase rekening gehouden zou worden.

Een goede samenwerking met de VGC, ook met het lokale bestuursniveau?

Dit is een moeilijk punt. Neem bijv. het thuiszorgdecreet. OCMW's en gemeenten kunnen in de Vlaamse gemeenschap (waartoe ook de Brusselse Vlamingen behoren) overgaan tot de oprichting van lokale dienstencentra,

wijkgerichte voorzieningen. In Brussel blijken de (quasi-volledig op de Franstalige gemeenschap georiënteerde, wat men ook moge beweren) lokale besturen geen interesse te hebben om in te schrijven op dit Vlaamse decreet. Gevolg is dat het beperkt aantal dat toch tot stand komt overwegend betaald wordt met middelen van de VGC.

De situatie is zo gegroeid dat de VGC in Brussel voor een aantal zaken de rol van de gemeenten op zich neemt. Zo is hij bijv. SIF-beheerder i.p.v. de Brusselse gemeenten en OCMW's. Constructies zoals het "sociaal huis" waarmee het Vlaamse welzijnsbeleid naar lokale decentralisatie gaat zijn in Brussel bijzonder moeilijk toepasbaar. Een en ander leidt tot anomalieën. Een alternatief zou kunnen zijn om de gemeentelijke bevoegdheden meer te centraliseren.

Oud-coördinator Reej Masschelein voegt hier in persoonlijke naam aan toe:

Ook is denkbaar dat men de OCMW-bevoegdheden naar de gemeenschapscommissies overbrengt. Mits het voorzien in kleinschalige antennes zou dit een grote stap vooruit kunnen zijn. Maar is de politieke wil er, langs Vlaamse én langs Franstalige kant?

Is dit een nieuw voorstel?

Absoluut niet. Het is een pleidooi, dat reeds dateert van in de jaren '80. Maar we roepen al lang in de woestijn... Het probleem is het municipalisme, de baronietjes, ook de (toenemende) spanning tussen rijkere en armere gemeenten.

Algemene instemming bij de opmerking:

We moeten hierbij jammer genoeg vaststellen dat de "taalhoffelijkheid" – of liever: het uitblijven ervan, de niet-toepassing - voor Vlaanderen geen breekpunt is.

Is er een gebrek aan middelen voor de Vlaamse welzijns- en gezondheidssector in Brussel?

De programmatienormen houden onvoldoende rekening met de feitelijke situatie. Zo is het een feit dat niet alleen het Nederlandstalig onderwijs een ruime groep van allochtonen aantrekt. Ook voor de Vlaamse welzijnssector in Brussel vormen allochtonen een belangrijk deel van de doelgroep. De verdeelsleutel zou in feite 1/3 moeten zijn voor de Vlaamse sector. Het is in de gegeven omstandigheden een ernstig spanningsveld. Vele diensten werken boven hun erkende capaciteit, er komt gemor bij autochtone Neder-

landstaligen die op wachtlijsten staan,... Ook bij artsen, minder in de psychiatrie, evolueren we naar een situatie waarin de allochtonen reeds de helft van het cliënteel uitmaken. Kijk ook naar de voorschoolse voorzieningen, de zorgverzekering... dosering is moeilijk.

De 20%-norm is absoluut onhoudbaar, als we de openheid naar allochtonen toe willen handhaven.

Een heikel punt. Het gaat om twee rechtmatige principes: gelijke rechten voor de Vlaamse Brusselaars en openheid t.o.v. andere culturen.

Overigens, de ervaring is... Neem bijv. de Turkse poetsvrouw hier. Zij kent, behalve Turks, enkel Frans. Haar kinderen volgen Nederlandstalig onderwijs. Een bewuste keuze. Deze generatie wordt zeker cliënt van de Vlaamse sociale en gezondheidsdiensten... Wat bijvoorbeeld de toepassing van de Vlaamse zorgverzekering betreft zal u in Brussel iedere zorgbehoefte (dus ook Franstalige) bij een zorgkas kunnen aansluiten ... en dus ook (Vlaamse) zorgcheques kunnen innen.

Kijk ook naar het misschien in Vlaanderen meer bekende voorbeeld van de gratis Lijnabonnementen. Volgens het principe van "first come, first served" blijken er nogal wat Franstaligen een abonnement te hebben, terwijl Vlamingen in de kou blijven staan.

Heel langzaam groeien er afspraken (akkoorden tussen Vlaanderen en Wallonië), die bijv. mogelijk maken dat Vlamingen in Nijvel jeugdbijstand kunnen genieten in het Nederlands.

Wat met het provinciaal niveau?

We hechten inderdaad belang niet alleen aan de samenwerking binnen de Vlaamse welzijns- en gezondheidssector in Brussel, aan de goede relaties met de Franstalige collega's, aan het beleid in Brussel (met in belangrijke mate de VGC). Ook de netwerken met Vlaanderen zijn belangrijk. Voor onze cliënten bestaat de grens Brussel –Vlaams-Brabant niet. Daarom trachten we ook aansluiting te vinden met het overleg op provinciaal niveau, met Halle-Vilvoorde.

De institutionele structuur is inderdaad niet eenvoudig. Veel hangt samen met de verhouding tussen de VGC en de provincie Vlaams-Brabant. Vlaams-Brabant kan politiek-beleidsmatig geen rol spelen in Brussel... De VGC is ook niet automatisch betrokken bij het interprovinciaal overleg, wat meer en meer door het beleid als platform gehanteerd wordt.

We zien Vlaanderen niet als stiefmoeder, maar voelen ons wel vaak verweesd. Tien jaar geleden hadden we de indruk dat Vlaanderen Brussel het liefst zou vergeten, vandaag is er wél openheid. Maar we ervaren nu nog dat dit niet vanzelfsprekend is. Men vergeet Brussel soms. Correcties zijn dan nodig om bijv. ook Brussel op de folder met alle Vlaamse vrijwilligerssteunpunten te vermelden (dat was ‘vergeten!’), budgettair Brussel in rekening te brengen (wordt soms ook ‘vergeten!’), enz. Het is maar de vraag of de situatie van de Brusselse Vlamingen voldoende belangrijk geacht wordt om een aantal anomalieën recht te trekken.

Plannen voor de toekomst?

We overwegen in elk geval zeer ernstig om “Vlaanderen” uit te nodigen op een bezoekdag. Daarmee bedoelen we Vlaamse - en ook de VGC-parlementsleden en administratie. We willen wijzen op een aantal zaken van ontoepasbaarheid en vermijden dat we vergeten worden.

Een acuut probleem is ook de tewerkstelling in de sector. Naast de algemene conjunctuur is het specifiek voor Brussel niet eenvoudig om welzijnswerkers aan te trekken én... te behouden. De complexe realiteit schrikt af maar is toch een interessante leeromgeving. Stageplaatsen zouden hier kunnen gepromoot worden. Er zou moeten gewerkt worden aan betere doorstromingsmogelijkheden binnen de Brusselse structuren. Ook een vacaturebank met poolvorming zou bijdragen tot een oplossing.

De lonen die vanuit de VGC gesubsidieerd worden zijn ook absoluut te laag. Al jaren is er zelfs geen indexering mogelijk. Loopbaanuitbouw, anciënniteit... er is gewoon geen ruimte. Bij de jongste regeringsonderhandelingen kwam er – ondanks verkiezingsbeloften – geen doorbraak. Welzijn en gezondheid zijn de laatste gelegitimeerde bevoegdheden voor de VGC, de achterstand met andere beleidssectoren laat zich van langs om meer voelen. De huidige en latere begrotingen zijn zogenaamde ‘nul-begrotingen’. Dat betekent in feite een jaarlijks daling. Het laat helemaal geen ruimte voor nieuwe initiatieven. Men kan zich inbeelden hoe groot de druk is op de sector.

Nog dit:

Door de moeilijke uitvoerbaarheid van Vlaamse decreten in het Brussels gewest ontglippen er jaarlijks heel wat miljoenen aan Brussel. Eén zaak is iets opstarten, andere

punten zijn het vinden van personeel, een geschikte locatie en kapitaal. Deze combinatie is in Brussel niet evident.

Men mag het een contradictie noemen: er is een overaanbod wat de bicommunautaire (maar in feite Franstalige) rusthuisbedden betreft, terwijl men langs Vlaamse kant de voorziene programmatie niet ingevuld krijgt. Met de concrete situatie in Brussel wordt bij de realisatie van het Vlaamse beleid onvoldoende rekening gehouden.

Langs Franstalige kant overheerst nog sterk de overtuiging dat het al volstaat dat men geholpen wordt, in welke taal dat ook moge gebeuren. Franstaligen hebben maar weinig begrip voor het belang dat langs Vlaamse zijde gehecht wordt aan het geholpen willen worden in de eigen taal. Discriminaties en mistoestanden zijn nog lang niet voorbij.

Peter Dauwe

Voor een uitvoeriger toelichting van de werking van deze organisatie, zie ook: Sociaal, april 2001.

BWR, Leopold II-laan 204 b 1, 1080 Brussel
Tel 02/414 15 85 - Fax 02/414 17 19
<http://www.users.skynet.be/bwr>
bwr@vgc.be

Op zondag 22 april heeft in het Antwerpse Sportpaleis het **64ste Vlaams Nationaal Zangfeest** plaats. Het motto in dit Benoitjaar luidt: 'Hij leerde zijn volk zingen'. Het belang van Benoit voor de Vlaamse Beweging zal duidelijk worden gemaakt in de toespraken van ANZ-voorzitter Hugo Portier en van professor Jacques Claes. Onder leiding van regisseur Herman Slagmulder zal het Zangfeest ook dit jaar een hoogfeest worden.

We moeten evenwel vaststellen dat in de pers, op radio en televisie de laatste jaren weinig aandacht besteed wordt aan deze feestelijke gebeurtenis.

* * *

Het Davidsfonds koos Peter Peene als **nieuwe voorzitter**, in opvolging van Fernand Van Hemelrijck. Peene komt uit het West-Vlaamse Langemark. Hij is vijfendertig en de jongste voorzitter van het Davidsfonds sedert decennia. Hij gaat aan de slag met een flink vernieuwd nationaal bestuur van eenendertig man. Die werden voor het eerst aangewezen per gewest en niet meer per provincie. Peene ziet het Davidsfonds niet als een conservatieve vereniging. "Als we zo overkomen is dat een probleem waar hard aan gewerkt moet worden".

* * *

In april vorig jaar maakte volksvertegenwoordiger Jef Valkeniers minister van justitie Verwilghen er attent op dat er in het **gerechtelijk arrondissement Brussel - Halle - Vilvoorde** geen enkele Nederlandstalige wetsdokter in functie was en hij vroeg hem wat hij daaraan dacht te doen. De minister antwoordde dat het in dat arrondissement moeilijk is wetsdokters aan te werven en dat de procureur daarom een school voor gerechtelijke geneeskunde had opgericht.

Nu zijn er vier stagedoende gerechtelijke dokters, waarvan één Nederlandstalig is. Mettertijd zullen er zes Franstalige en één Nederlandstalige praktiserende wetsdokters zijn, die ook bevoegd zijn voor de streek Halle-Vilvoorde, dat eentalig Nederlands is. In Vlaamse kringen wordt allang aangedrongen op de splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel - Halle - Vilvoorde. Die splitsing is er vooral nodig om redenen van efficiënte rechtsbedeling en om te vermijden dat de tweetaligheid via deze weg over Halle - Vilvoorde wordt uitgesmeerd. De Vlaams-Brabantse straf dossiers en klachten worden verwaarloosd omdat ze verzuipen in de talrijkere en vermeend belangrijkere dossiers van Brussel. Bovendien zijn tal van diensten voor Halle - Vilvoorde in Brussel gevestigd en daardoor feitelijk tweetalig. De provincies vormen de basis van de rechterlijke indeling in het land, en dat moet ook voor de provincie Vlaams-Brabant gelden. Zonder splitsing van

het gerechtelijk arrondissement Brussel - Halle - Vilvoorde is Vlaams-Brabant geen volwaardige provincie.

* * *

In de geschiedenis van de eerste jaren van de Daensistische Beweging duikt herhaaldelijk de naam op van **Mgr. Charles de Harlez de Deulin**. Vanuit zijn gezaghebbende positie als professor aan de Leuvense universiteit heeft hij Daens verdedigd bij de clerus en de bisschoppen. Toen hij in juli 1899 stierf, verloor de Daensistische Beweging een grote steun.

In de kijker

Charles de Harlez was priester van het bisdom Namen. Aanvankelijk was het de bedoeling dat hij de normaalschool zou leiden die in de negentiende-eeuw aan de Leuvense universiteit verbonden was, maar ziekte maakte dat onmogelijk. Hij werd vrijgesteld van zijn taak en kon zich vanaf dan hartstochtelijk wijden aan de studie van de oosterse talen. Tot ongeveer 1880 hield hij zich bezig met de Avesta, het heilige boek van de Zarathustriërs. Daarna stortte hij zich op het Chinees en legde de basis van de Leuvense sinologie.

Hij was een erg productief geleerde die goed thuis was in de boeddhistische traditie. Hij schreef meer dan vijftig boeken over zeer uiteenlopende onderwerpen. Hij stichtte het tijdschrift *Le Muséon - Revue d'Etudes orientales*, dat nu nog door de UCL wordt uitgegeven. De Harlez was ook de eerste in de humane wetenschappen die origineel wetenschappelijk onderzoek beschouwde als een basistaak van de universiteit.

De Harlez was evenwel geen kamergeleerde, maar had oog voor de veranderingen in de maatschappij.

Geïnteresseerden konden tot eind maart in de Koninklijke Bibliotheek in Brussel een tentoonstelling gaan bekijken over het wetenschappelijk werk van De Harlez en van zijn leermeester professor Felix Nève.

F.V.C.

De herinnering aan de daensistische strijd - zelfs aan de beginjaren van vóór de Eerste Wereldoorlog - is bij vele mensen in de Denderstreek nog zeer levendig. Weliswaar zijn alle directe getuigen uit die periode allang gestorven, maar ze hebben hun verhalen doorgegeven aan hun kinderen en

Daensisten in Lebeke en Kerksken

kleinkinderen. Die vertellen trots dat op de wijk Lebeke in Outer smid Lambrecht werd geboren en dat advocaat De Backer geboren werd op een kleine boerderij in de Denderhoutemse Lebeke. De daensisten werden er aanvankelijk 'roelanders' genoemd, naar hun blad *Klokke Roeland* dat vanaf 1891 verscheen. Later kregen ze ook de naam van groene democraten en hun vijanden spraken van groene socialisten, volksfoppers en dommekraten. Ook 'daensist' was oorspronkelijk een scheldnaam, maar hij werd in de loop der jaren een eretitel.

De wijk Lebeke ligt verdeeld over de gemeenten Denderhoutem (nu deelgemeente van Haaltert), Outer en Nederhasselt. De sociale strijd was er eind 19de eeuw en gedurende de eerste helft van de 20ste eeuw zeer hevig, met plaatselijke voorvechters die ofwel de zijde van Daens of die van Woeste kozen. De weinige liberalen en socialisten die toen op het Vlaamse platteland woonden, kozen bijna allemaal de kant van de daensisten. Niet zozeer uit sympathie voor priester Daens, maar omdat alleen de daensisten een valabele oppositie konden vormen tegen de oppermachtige Katholieke Partij.

Invloedrijk en machtig waren de daensisten in Denderhoutem. En ze lieten dat ook naar buiten uit zien. Elk jaar op de derde zondag van september was het kermis in de Knibberhoek in Lebeke. De daensistische fanfare 'Groeien en bloeien' was er telkens bij en manifesteerde in vier cafés luidruchtig haar aanwezigheid. Het eerste café was bij de 'Groenen'; daarna gingen ze bij Trezeke Mant, Petrus Perdaens en het laatst bij Gust

Raes. Daar werd regelmatig meeting gegeven. De spreker kroop dan op een bierton en sprak vol overtuiging het volk toe, over de slechte toestand van de arbeiders en over het juk van de rijken. Als slot zongen alle aanwezigen: "'t Moet beteren, 't moet beteren / Dat zingen we hier heel vrij. / 't Moet beteren, 't zal beteren / Door de Christene Volkspartij'". Ook de katholieke fanfare 'Moed en Volharding' deed haar ronde op de kermis en de katholieken trachtten de daensisten uit te dagen. Wat hen soms duur te staan kwam.

De grote figuur van de daensisten in Denderhoutem en omgeving was Aloïs De Backer. In zijn jonge jaren was hij goed bevriend met Frans Bayens, een dichterlijke natuur die ze in Lebeke Melsjn noemden. Met z'n tweeën trokken ze vaak naar de Herlinckhoofse bossen: Melsjn om te werken, Aloïs om te studeren. Want De Backer wilde advocaat worden, door zelfstudie. Melsjn is later een van zijn trouwste aanhangers geweest. Aanvankelijk werkte De Backer bij notaris Maes in Denderhoutem. In februari 1890 trouwde hij met diens dochter. Volgens de overlevering, niet helemaal met de goedkeuring van zijn schoonouders.

Toen hij advocaat was en de geleerde man van het dorp, vergat hij zijn mensen niet. Hij nam allerlei maatregelen ten gunste van de arbeiders en spoorde de kleine boeren aan tot samenwerking. Hij stichtte melkerijen en een coöperatieve weverij waar Mien den Baard eerste wever was. De boeren wilde hij nieuwe methodes aanleren en nieuwe teelten zien uitproberen. Op de boerderij van zijn vader gaf hij het voorbeeld. Ze werd opgefleurd met een siertuin. Tegenover de boerderij in de natte weide werd een vijver gemaakt om er vis op te kweken. Op de rest van de grond plantte men fruitbomen, vooral mirabellen, en werden bessen gewonnen. De kinderen uit de buurt konden er gaan plukken voor een cent de kilo. Hij ijverde voor de export van groenten en fruit naar Engeland en droomde ervan dat Vlaanderen de moestuin en de boomgaard van Engeland zou worden.

De grote tegenspeler van Daens in Denderhoutem was pastoor Willem Van de Putte, een autoritair man en broer van de katholieke drukker Clemens Van de Putte uit Aalst die er een concurrent was van drukker Pieter Daens. Volgens kinderen en kleinkinderen van daensisten zou pastoor Van de Putte heel wat initiatieven van De Backer 'om zeep geholpen' hebben en hem 'gereneweerd' hebben. Hij zou ervoor gezorgd hebben dat De

Backer na de dood van zijn schoonvader het notariaat niet kon overnemen. Hij viel hem ook aan vanaf de preekstoel. Een keer is het de vrouw van De Backer te veel geworden. Ze is met haar kinderen uit de kerk gestapt. Maar De Backer die onder de preekstoel zat, reageerde niet.

Toen De Backer in 1900 tot volksvertegenwoordiger werd verkozen, maakten de mensen een ereboog aan de ingang van de ouderlijke boerderij. Ze dansten tot 's avonds laat en zongen: "En onzen Bakker is ne man / Die in de Kamer zitten kan / tèrèrè boem tiejee".

Na zijn dood bleven de mensen in hem de wijze leider en vader zien. Op 30 april 1905 onthulden ze een grafmonument op het kerkhof van Denderhoutem. Nog jaren lang zongen ze met de kermis op de Knibberhoek: "Nu ziet hij op ons neder / Van uit een hoger sfeer, / Zo vaderlijk en teder / Zo goedig als weleer / Want groot was zijn verleden / Hij is ons voorgegaan / We volgen zijne schreden / Voor 't vrije volksbestaan".

De vader van Aloïs De Backer, Fernand, kwam uit de Nederhasseltse Lebeke. Hij overleefde vrouw en zoon en bleef alleen wonen in de lange lage boerderij, die hij voor een deel verhuurde. Op het einde van zijn leven was hij in het klooster van Denderhoutem.

In Kerksken, ten noorden van Denderhoutem, waren het vooral de gebroeders Albiën, Jozef en Emiel Callebaut en de jonge Victor Van der Haegen die er de Daensistische Beweging activeerden. Van der Haegen was de plaatselijke medewerker van het weekblad *Klokke Roeland*. Het was in Kerksken dat in 1895 Frans De Rouck het Lied van de Groene Strik heeft geschreven, dat jarenlang het lijflied bleef van vele daensistische actievoerders. Pastoor Constant Pringels kwam meteen in conflict met de democraten en gedurende meer dan een decennium stonden in Kerksken katholieken en daensisten regelrecht tegenover elkaar.

Dat kwam onder meer tot uiting bij de gemeenteraadsverkiezingen. Door een hervorming van het kiesstelsel mochten vanaf 1895 alle mannen vanaf dertig jaar stemmen. Mannen die gestudeerd hadden, gezinshoofd waren of veel belastingen betaalden kregen een supplementaire stem; maximaal vier stemmen per persoon. Om de vier jaar zouden er verkiezingen zijn voor de helft van de gemeenteraad.

In Kerksken was midden 1895 de katholieke fanfare 'Vrede en Eendracht' gesticht. Het

was de enige culturele vereniging in het dorp. Maar in het vooruitzicht van de gemeenteraadsverkiezingen kwam er al snel ruzie. Frans Coppens, eerste schepen, kreeg het aan de stok met burgemeester Leander Meganck. Coppens kwam op met een scheurlijst en kreeg steun van de daensisten. De twee politieke partijen trachtten daarop de fanfare onder hun kleuren te laten marcheren en toen de daensisten daarin niet slaagden, probeerde Victor Van der Haegen met enkele muzikanten een eigen fanfare te stichten. Maar ook hij slaagde niet in zijn opzet. Er bleef de daensisten geen andere keuze dan in mei 1896 opnieuw aan te sluiten bij de gevestigde maatschappij.

Er waren in 1895 in Kerksken negen zetels te verdelen. De daensisten voerden een intense campagne, maar moesten zich op 17 november tevreden stellen met drie zetels. Die gingen naar Frans Coppens, Philemon Van den Eynde en Louis Roelandt.

De daensisten bleven evenwel niet bij de pakken zitten. Amper een paar weken na de installatie van de nieuwe gemeenteraad, op 2 februari 1896, organiseerden ze een meeting met advocaat De Backer uit hun buurgemeente Denderhoutem. Het blad *Klokke Roeland* dat de katholieken smalend 'Vodde Roeland' noemden - schreef "dat er op die meeting wel tweeduizend man was". Maar de correspondent van de katholieke *Denderbode* had er maar tweehonderd geteld "en daar moet gij nog de kinderen en de vrouwpersonen afrekenen alsook de toehoorders die daar enkel uit nieuwsgierigheid stonden om de woordenkramerij van de kwakzalver eens te horen".

In 1896 stichtten de daensisten in Kerksken 'Den Onderlingen Bijstand'. Lokaalhouder was Domien Schouppe op Terlicht. De initiatiefnemers waren advocaat De Backer, Prosper De Pelsmaeker, Camille Meganck, de gebroeders Callebaut en Victor Van der Haegen.

Op 8 februari 1897 brak in de weverij Smits in Kerksken een staking uit. De arbeiders namen het niet dat ze weer geconfronteerd werden met een loonsvermindering en kregen de steun van de daensisten. 's Anderendaags zakte een groep van honderd tachtig wevers, de meeste lid van de pas opgerichte daensistische vereniging voor Onderlinge Bijstand, af naar Aalst. Daar kreeg ze versterking van de socialisten. Met spandoeken en luid geschreeuw trokken de manifestanten naar het huis van fabrikant Adriaan Smits op de Koolmarkt, die een delegatie ontving, en naar

het huis van Pieter Daens die hen toesprak. De staking duurde veertien dagen en werd een mislukking. De werklieden verloren twee weken loon en de leiders werden op straat gezet en gebroodroofd. Het was een zware slag voor de daensistische beweging in Kerksken: een deel van haar aanhang stapte over naar de socialisten en anderen keerden terug naar de katholieke stal.

Om de getroffen en werkloze daensisten te helpen, stichtte de leiding met advocaat De Backer op 5 maart 1897 een Samenwerkende Weverij in Kerksken en in Denderhoutem. Een initiatief dat bij de katholieke en conservatieve fabrikanten niet in goede aarde viel en van hen meteen felle tegenwind kreeg.

De daensisten zetten echter alles op alles om de Samenwerkende Weverijen te doen slagen. Einde mei organiseerden ze een grote steunbetoging voor de werkloze wevers en nodigden diverse gelijkgezinde muziekkorpsen uit de omgeving uit. Eind juli 1897 kwamen priester Daens, advocaat De Backer, smid Lambrecht en Petrus Van Schuylenbergh, de zwaargewichten van de beweging in de streek, de Kerkskenaren warm maken voor het initiatief. In de katholieke pers werd de meeting opnieuw afgeschilderd als een fiasco, maar volgens de daensisten was er een zee van volk! De grootste zaal der steden zou te klein geweest zijn. Priester Daens werd er verwelkomd met bloementuilen en aanspraken”.

Er werden voor de weverij twaalf jacquartweefgetouwen besteld. Vijf ervan werden in Kerksken geplaatst. Toen de coöperatie eind februari 1898 van start ging, kon ze meteen werk geven aan achttien wevers. De verwachtingen waren dan ook hoog gespannen. Maar al snel rezen er moeilijkheden. Van alle kanten werd druk uitgeoefend op leveranciers om geen garen te verkopen aan de nieuwe coöperatie. De prijzen van grondstoffen als katoen en lijnwaad stegen. Om zich staande te houden fuseerden de afdelingen van Kerksken en Denderhoutem. Maar rond de eeuwwisseling stierf de samenwerkende maatschappij een stille dood.

Bij de verkiezing van 15 oktober 1899 moesten vier gemeenteraadsleden vervangen of herkozen worden. De daensisten veroverden drie van de vier zetels. Op 18 oktober 1903 waren vijf plaatsen beschikbaar, die alle naar de katholieken gingen. De katholieke pers jubelde: “Te Kerksken is de Daensistenpartij verpletterd”. Maar in oktober 1907 gingen de vier beschikbare zetels naar de daensisten. Die hadden er nu vijf van de negen.

Op 9 maart 1908 overleed burgemeester Leander Meganck en op 16 juni stierf oppositielid Louis Roelandt. Er bleven drie katholieke raadsleden en vier daensisten in de raad. De katholieken hadden de meerderheid in het schepencollege en de Daenspartij had de meerderheid in de gemeenteraad. Van een nieuwe verdeling van de bevoegdheden wilden de katholieken niet weten. Daens interpelleerde de bevoegde minister erover in de Kamer. Maar tevergeefs! Besturen werd nu heel moeilijk. Daarom werd op 20 december 1908 een tussentijdse verkiezing georganiseerd om de twee overledenen te vervangen. Het werd een woelige verkiezingsstrijd. Al vóór de verkiezingsdag gebeurden onregelmatigheden. Er werd geruzied, gelasterd en zelfs geweld gebruikt. Op de dag zelf gingen heetgebakerde katholieken en daensisten met elkaar op de vuist. De veldwachter kon de situatie niet meer meester en de burgemeester moest de hulp inroepen van de rijkswacht. De rellen haalden de nationale pers. Volgens *Het Laatste Nieuws* liepen de manifestanten gewapend met messen en revolvers. Er vielen gewonden en de rijkswacht moest tot maandag avond present blijven. De katholieken wonnen de twee zetels.

Na 1910 takelde de daensistische beweging in Kerksken verder af. Enkel een kleine kern, onder leiding van Jozef Callebaut bleef de beweging trouw.

Victor Van der Haegen, de dynamische daensistenleider van Kerksken, mocht het nog beleven dat hij op 29 september 1957 als 88-jarige het Priester Daensmonument in Aalst mee mocht onthullen.

F.V.C.

Voornaamste bronnen: Edgard Huylebroek, *Denderhoutem. De Sint-Amandusparochie: vroeger en nu*, Haaltert, 1985; Laurent Meganck, *De Mannen van het houten geloof*, Ninove, 1985; Willy De Loose & Joris De Kegel, *Kerksken, de wereld in een dorp*, Haaltert, 1999; gesprekken met Herman De Gelas, Lebeke-Outer: 23.02.2001 & 07.03.2001.

Beschermende Leden 2001

Priester Daensfonds

Christelijke Mutualiteit - Aalst

Pieter Amerijckx, Gent

Blanche De Baere, Waregem

DAVS, Aalst

Tony Derde, Aalst

Andries De Schepper, Evergem

Willy De Turck, Leuven

Wilfried Dhondt, Ninove

Gemeentebestuur Herzele

Gilbert Garré - Merelbeke

Rob Librecht, Vlierzele

Herwig Sonck, Denderleeuw

Piet Van Eeckhaut, Gent

Maak Vlaanderen
onafhankelijk

Word lid van de
**Vlaamse
Volksbeweging**

Secretariaat: 053 / 77 46 99

BOUWBEDRIJF VAN HERREWEGHE

*FAMILIAAL GESTRUCTUREERD BOUWBEDRIJF
MET EEN JARENLANGE ERVARING*

*Honderden referenties
nieuwbouw, appartementsbouw,
industriebouw, openbare werken*

Verbrandhofstraat 34
9300 AALST
(053) 77 18 12

VHW

ISOLATIE

- ! erkend dealer meest kwalitatieve isolatieproducten
- ! alle producten op voorraad
- ! gratis vrijblijvende prijsoffertes
- ! eigen studiedienst voor berekening van isolatie
- ! nieuw in ons gamma, plaatsen isolerende chappe
- ! speciale kortingen voor doe-het-zelvers

Voor inlichtingen
VHW ISOLATIE
Verbrandhofstraat 34
9300 AALST
tel (053) 77 18 12
fax (053) 77 12 20

Interbrew

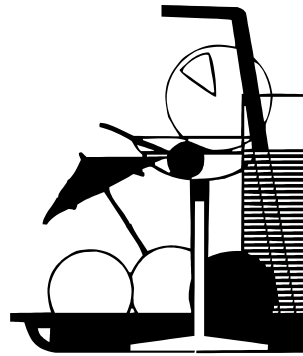

St. Jorisstraat 21 - 23
9300 Aalst
Tel.: 053 / 77 03 72
Fax 053 / 77 04 82

Ginette Hereman

Klein- en groothandel
horecabehoeften - alu-vormen
alle verpakkingen - pick-up letters
seizoen decoratie - doopartikelen

TAVERNE - RESTAURANT 't Land van Riem

Grote Markt 4 - 9300 Aalst
Tel.: 053 / 77 49 85

Weekdagen vanaf 11 u.
Zaterdag vanaf 10 u.
Zon- en feestdagen vanaf 11 u. 30
De keuken is doorlopend open vanaf 11 u.30

Voor vergaderingen, reünies en etentjes is er op
de 1ste verdieping een zaal ter beschikking

Estaminet Den babbelaar

waar gezellig keuvelen
een kunst is

TAPAS VARIADAS Spaanse Wijnen

Bourgondische sfeer
met een zuiders tintje

Klapstraat 3 - 9300 Aalst
Tel.: 053 / 77 58 96

Dagelijks open vanaf 16 u.
Zon- en feestdagen gesloten

**KEN JE DE ZEVEN
GOEDE REDENEN
OM JE HUWELIJSLIJST BIJ
DE STER TE LEGGEN ?**

BON

Stuur ons deze bon, U verneemt ze alle
zeven en U ontvangt kosteloos en
vrijblijvend een kosteloze dokumentatiemap

Naam _____
Adres _____
Gemeente _____
Huwelijksmaand _____

♂ DE STER

Kapellestraat 2-4-6
Molenstraat 6-7-9-13-16
9300 Aalst
Tel.: 053 / 21 19 30

PEDILUX N.V.

Kerkstraat 18 - 9300 Aalst
Tel. 053 / 78 00 42

SCHOENEN - mode en comfort
in verschillende breedten
ook voor losse schoenzolen

Orthopedische schoentechniek
Steunzolen
Voetverzorging
Podologie
Therapeutische kousen

Een degustatie in

VISRESTAURANT

KELDERMAN

De gezelligste manier om bij elkaar te zijn

terras - tuin - privé-parking

Gesloten op woensdag en donderdag

Parklaan 4 - 9300 Aalst

Tel.: 053 / 77 61 25

Fax: 053 / 78 68 05

KLEDING SINT-ELOOI

Esplanade 1 - 9300 Aalst

Tel.: 053 / 21 15 71

Antwerpia

BANKETBAKKERIJ

*als u houdt
van kwaliteit*

Geraardsbergsestraat 38
9300 Aalst
053 / 21 35 33